

1

Kas užbūrė Rykantų bažnyčią?

Kelionę pradėdame nuo Rykantų. Ant aukštos kalvos pastatyta bažnyčia ypatinga ne tik savo grožiu. Pasirodo, ji buvo užburta. Ir tai nutiko XVII amžiaus pabaigoje. Žmonės tikėjo burtais, todėl mišios būdavo laikomos ne šioje bažnyčioje, o dvare. Kodėl? Ogi tikėta, kad jeigu katalikų

Rykantų bažnyčia. Stasio Paškevičiaus nuotrauka

kunigas čia laikys mišias, jis mirs. Tai liudija vienas vokiečių keliautojas, kuris čia užklydo. Jam irgi kilo klausimas: o kas užbūrė? Tai išsiaiškino karčemoje. Pasirodo, kad tai padarė reformatai. Tuo metu Lietuvoje vyko ginčai tarp katalikų ir protestantų. Iš pastarųjų ir buvo atimta Rykantų bažnyčia. Esą jie taip supyko, kad užbūrė bažnyčią: jeigu kunigas laikys mišias, jis mirs. Štai kokį vaizdą pamatė vokiečių keliautojas 1696 metais:

„Bažnyčią radau atidarytą, rūšys taip pat be durų, ir tie du kūnai ne karste, o šalia jo guli, bet jau be galvų ir be vienos kojos (nes dažnai pravažiuojančių yra judinami), – ją pakėlęs įdėjau į karstą, kuris tuo metu vienas tebuvo.“

2

Kodėl ežerui reikia galvų, arba Galvės paslaptis

Iš Rykantų traukiame Trakų link. Prie Galvės ežero. Ar kada nors pagalvojote, kodėl jis taip pavadintas? Legendos pasakoja, kad šis ežeras reikalauja žmogaus aukos – kol nepaskęsta bent vienas žmogus, tol jis neužšąla. Įdomiausia yra tai, kad archeologai Galvės ežere atrado dvi akmenines žmogaus galvas. Spėjama, kad pagonybės laikais

Kai kurios Bedugnės kapinyne surastos žirgo šarvų dalys (žąslai). Gedimino Petrausko nuotrauka

žmonės tikėdami, kad ežerui reikia aukų – žmonių galvų – bandė jį pergudrauti jam paaukodami akmenines galvas.

Šiandien prie Galvės ežero galite pailsėti, o Trakuose užsukti į muziejų, kuriame susipažinsite su turtinga šio regiono istorija.

3

Kur paslėptas Rūdiškių lobis?

Keliaujant po Trakų rajoną, kviečiame užsukti į Rūdiškes. Šiandien sunku patikėti, kad senovėje tai buvo itin vandeninga vieta. Beje, kaip tik tokiose vietose senovės lietuviai ir išgaudavo rūdą. Nuo to ir kilęs Rūdiškių pavadinimas. Aplink yra kaimelių, kurių pavadinimai susiję su kalvyste. Tai liudija, kad čia senovėje ne tik būdavo išgaunama rūda, bet ir buvo kalami įvairūs dirbiniai. O iš lietuvių mitologijos

žinome, kad tai, kas po žeme, priklauso paslaptingojo Velino aplinkai. Beje, jis saugo ir užkastus lobius. Gal todėl čia senovėje žmonės juos ir slėpdavo? Būtent prie Rūdiškių 1929 metais buvo rastas vienas didžiausių lobių.

Pirmosios lietuviškos monetos iš Aluonos (Šklėrių) lobiai (iš leidinio „Vytauto Didžiojo kultūros muziejaus metraštis“. Redagavo Povilas Karazija. Kaunas: Vytauto Didžiojo karo muziejus, 1941 m., 1 kljla)

4

Kas supylė Žuklijų kalną?

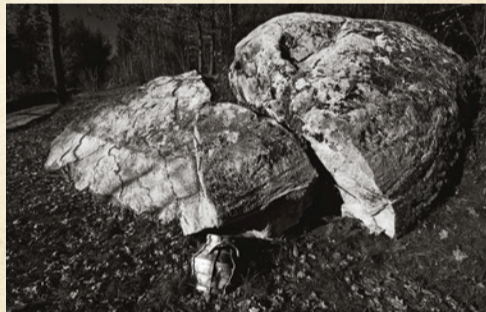
Iš Rūdiškių keliaukime į vieną įspūdingiausių Trakų apylinkių vietų – į Žuklijų piliakalnį. Nuo jo atsiveria nuostabi vaizdai į Vilkokšnio ežerą. Ši vieta neabejotinai buvo svarbi mūsų protėviams. Tiesa, ji stebina ir savo dydžiu – užlipus ant šio piliakalnio pamatai, kokio maža aikštelė. Negi tokioje mažoje pilaitėje galėjo slėptis to meto gyventojai? Galbūt ši nuostabi vieta buvo sakrali? Gal čia buvo atliekamos apeigos ir aukojamos aukos? Gal šioje vietoje rinkdavosi bendruomenė? Šiandien dar neturime atsakymo, tačiau galime pasigrožėti mūsų protėvių palikimu – nuostabiais vaizdais nuo Žuklijų piliakalnio.

Veidu į Žuklijų piliakalnį. Aurimo Vitkausko nuotrauka

5

Kas užrašyta ant Nikronių akmens?

Važiuodami ežeringu Verknės aukštupio slėniu Aukštadvario link pasieksite paslaptinę Nikronių akmenį. Pabandykite iššifruoti ant akmens iškaltus ženklus.

Nikronių akmuo. Algimanto Aleksandravičiaus nuotrauka

ten buvo dvarvietė. Šeimnininko paliepiu buvo nupjautas senas ažuolas, o tada kelmo vietoje ir ištryško stebuklingas šaltinis. Vėliau žmonės jį net apmūrijo.

7

Kur skamba varpai po žeme?

Jeigu jau esate Aukštadvaryje, tai aplankykite mistika ir legendomis apgaubtą Velnio duobę. Tai įspūdingas reginys. Tačiau prieš tai nuvažiuokite prie netoliese esančių Škilietų ežerėlių. Jie apvalūs, primena žmogaus akis. Vanduo tamsus, nes jų gylis siekia net 40 metrų. Tada atvykite prie Velnio duobės. Tik tada galėsite įsivaizduoti, kaip atrodė senovėje čia tyvuliavęs ežerukas. Po to laiptais nusileiskite iki pat jo dugno. Dar pamatysite, kad pačioje apačioje yra likusi pelkė. Seni žmonės pasakoja, kad anksčiau Velnio duobėje nuskendę gyvuliai išplaukdavo ne kur kitur, o Škilietų ežere, mat juodu jungia povandeninės upės. O kodėl ši dauba vadinama Velnio duobe? Legenda pasakoja, kad čia senovėje buvusi bažnyčia, tačiau jos klebonas nebuvo labai doras, nes suviliojo jauną merginą. Tada bažnyčia ir prasmego. Dar ir šiandien galima kartais išgirsti varpų gaudesį, sklindantį iš po žemių. Nusileidę į Velnio duobę įsiklausykite, gal jums pavyks juos irgi išgirsti.

8

Strėvos įgriuva

Pajutę Trakų apylinkių mistines galias atsipalaiduoti galite prie Strėvos, kur taip pat atsiveria nuostabi vaizdai. Galima pamatyti legendomis apipintą Strėvos įgriuvą, pasivaikščioti nuostabiu Žaliuoju taku (7,5 km) ir kartu su šeima bei draugais aptarti dienos įspūdžius.

Strėvos įgriuva. Livijos Arlauskaitės nuotrauka

atrask Rūdiškes!

Mistiškos Trakų apylinkės

Jeigu jus traukia mistika apipintos vietos, šis maršrutas bus kaip tik jums: sužinosite istoriją apie užburta bažnyčia, galvų reikalaujančius ežerus, stebuklingus šaltinius ir apie varpų skambesį iš po žemių. Trakų apylinkės atsiskleis dar neregėtoje šviesoje.

Velnio duobė. Aukštadvario regioninio parko direktijos archyvo nuotrauka

LANKOMI OBJEKTAI:

- 1 Rykantų bažnyčia
- 2 Galvės ežeras
- 3 Rūdiškės
- 4 Žuklijų piliakalnis
- 5 Nikronių akmuo
- 6 Verknės senvagės šaltinis
- 7 Velnio duobė
- 8 Strėvos įgriuva

www.gyvenulaisvai.lt
www.atraskrudiskes.lt

TRAKŲ RAJONO
SAVIVALDYBĖ

RŪDIŠKIŲ
SENIŪNIJA

Bejevių
Gyvenvietis
Gyvenvietis

Atrask Rūdiškės!

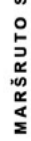
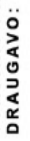
MISTIŠKOS TRAKŲ APYLINKĖS

Mes – Rūdiškių jaunimo komanda „Trakas“. Dalyvaudami projekte „Gyvenu laisvai!“ ištyrinėjome Trakų krašto apylinkes ir atradome daug naujų įdomių vietų, kurias siūlome aplankyti mėgstantiems keliauti. Pristatome kartu su istorikais, archeologais ir fotografais sudarytą maršrutą „Mistiškos Trakų apylinkės“. Gerų atradimų!

PROJEKTĄ VYKDO:

VYKDYDANT PROJEKTĄ SU MUMIS BENDRADARBIAVO IR DRAUGAVO:

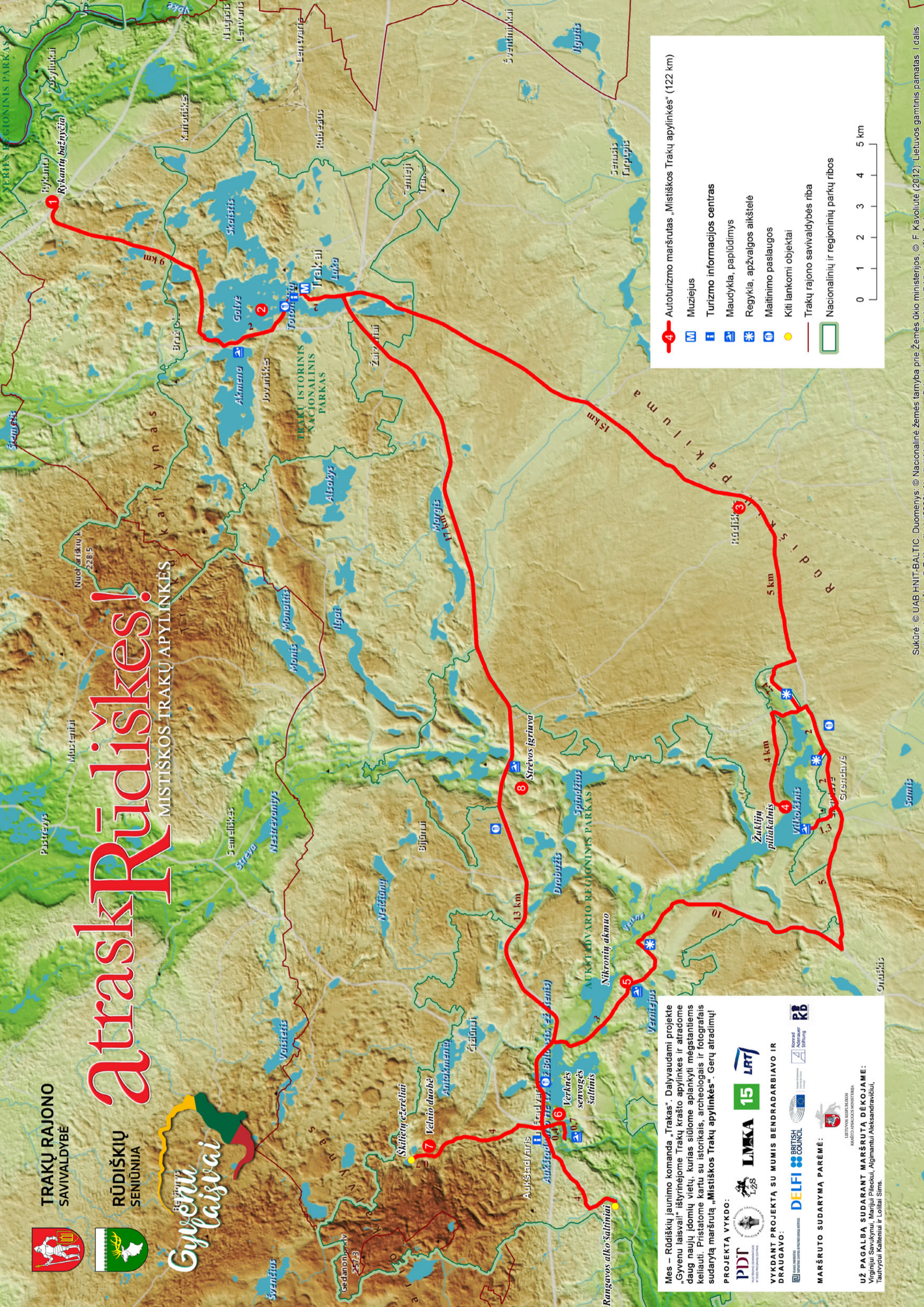

MARŠRUTO SUDARYMĄ PARĖMĖ:

UŽ PAGALBĄ SUDARANT MARŠRUTĄ DĖKOJAME:

Virginijai Savukynai, Marijui Pileckui, Algimantui Aleksandravičiui, Tautvydai Kaltenitui ir Lolitai Sims.

4 Autoturizmo maršrutas „Mistiškos Trakų apylinkės“ (122 km)

- M Muziejus
- I Turizmo informacijos centras
- ☁ Maudykla, paplūdimys
- * Regykla, apžvalgos aikštelė
- ☺ Maitinimo paslaugos
- Kiti lankomi objektai
- Trakų rajono savivaldybės riba
- ▭ Nacionalinių ir regioninių parkų ribos

0 1 2 3 4 5 km